

Thirsdagen dend 18.de. September 1753 holtes Marselisborg Birke-
ting af Birkedommeren, Skriveren og 8 Tinghørere, nemlig Olle Peder-
sen, Elias Jensen, Eskil Hansen, Niels Laursen, Michel Rasmussen, Rs.
Laursen, Michel Rasmussen og Rasmus Jensen af Veilbye.

Fremkom saa Procurator Mathias Bruun af Viborg paa høyædle og vel-
baarne Hr. Etats Raad Charisius til Constantinsborg hans Vegne som Ac-
tor mod Landsoldaten Peder Pedersen af Ormslev, som udi samme Soldats
Tilstedeværelse, her ved Retten uden Boed og Fængsel og udi hans For-
svar Christen Bache, Ridefoged ved bemelte Constantinsborg, hans Over-
værelse producerede een af denne ret udstedte Stæfning dat. 10. Sept.
sidst, som hand med sin lovlig Forkyndelses Paaskrift efter Begiering
fik læst, og Acten tilføres saaledes lydende:

Og fremstoed saa Land Soldaten Peder Pedersen, som tilstoed, at hand
var lovlig stefnet, og derpaa fremsatte Bruun til ham følgende Spørgs-
maal: 1. om hand tilstaar, at hand dend omstefnte Fredag var hiemme i
sine Forældres Huus, og holte sig oppe em natten af sin Seng, efter
at hans Fader, Moder og Broder vare gangen i Seng, hvortil Peder Peder-
sen svarede ja, det forholdt sig saaledes som omtalt og omspurt er, at
hans Forældre og Broder var gaaed til sengs, men hand holte sig oppe,
da det var mørkt. 2. om hand da toeg Ild udi en Træskoe og udbar af
Huuset, svarede ja, han toeg noget Ild af hans Forældres Arnested udi
en Træskoe og bar ud af Huset. 3. om Stuedøren da var lugt for dem,
som var inde og i Seng, item om hand toeg det i samme Stue eller uden-
for. Peder Pedersen svarede, at Stuedøren var lugt, og Ildstedet, som
hand toeg Ilden paa, var i samme Stue, som de laae, og med samme Ild,
som forhen er forklaret, gik hand ud af Huuset, efter at hand hafde
oplugt Stuedøren. 4. Hvorhen hand gik med sin Ild, P.P. svarede, hand
gik over nogle Agre henimod Sparegaarden med samme Ild, og sadte hand
sig og tændte sin Pibe, indtil hans Broder kom til ham. 5. Hvad hand
hafde i forsæt at bruge samme Ild til, siden hand bar det saa langt
fra Huuset, saa sildig om Natten. P.P. svarede, at der var en Huuskone
der i bemelte Ormslef, nafnlig Johanne Kattrups, som bor i et Gadehuus
strax ved Sparegaarden, som Niels Sørensen og Søren Nielsen beboer,
samme Huuskone holdt Brændevin at sælge, og baade hans Forældre og
Broder og hand hafde talt med hverandre om, at hon narrede dem deres
Penge fra, og gjorde dend Uret, og det nogle Gange forhen, men om de
sidst talte om det dend Aften, kand hand icke erindre og forklarede
P.P. at hand var vred paa bemelte Hohanne Kattrup af same Aarsag, og
gick ud med forommelte Ild for at gjøre hende Skade, men Gud omvendte
hans Sind og forandrede det, at det kom icke dertil, hvorfor hand end-
nu tacker Gud, saa hans forsæt var, om Gud icke hafde afvendt det, at
hand vilde sætte Ild paa hendes Huus, men andre hafde hand icke noget
ont i Sinde imod i dend hele Bye, hvilket alt hand som ? og ufra-
vigelig Sandhed nu og altid vil vedblive. 6. om P.P. med hans Forældre
har talt med hverandre om, at Johanne Kattrup skulle have gjort dem
uret, haver haft nogen Raadslag eller Samtale, som kunde sigte til
saadan Gierning, som hand nu har forklaret i næst forrige Spørsmåls
Besvaring, hand hafde i Sinde at hand ville øvet imod Johanne Kattrup o
og hendes Huus, P.P. svarede, at hans Fader og Broder Niels, saavel
som hand selv har vel undertiden talt om, at det var værd, at dend
røde Hane skulle gale over hende, for dend uret hun hafde givet dem, og
ønsket ont over hende, hvilket er passeret af og til, men hand ved
icke, at hans Fader eller Broder har haft forsæt til at gjøre det,
saadan som hand det dend Aften fik det i Sinde. 7. Hvor hans Broder
antræffede ham samme Aften, svarede hans Broder Niels antræffede ham
paa Agrene imellem hans Forældres Huus og Johanne Kattrups Huus, i det
samme P.P. gick med Ilden i Træskoen derhen til hendes Huus ad, saa,
at hand icke sad, som hand forhen udsagde, da hans Broder kom til ham,

men efter at hans Broder var kommet til ham, toeg hand ham i Ærmet og sagde, hvordan Djævelen er det, gjør du dig gall, og hvad har du i Sinde, du skal tilbage med mig igien, og saa gick Peder Pedersen med ham, og da var det P.P. tændte sin Pibe ved Ilden, og før icke, fulgte P.P. hiem med sin Broder ind i deres Forældres Huus og bragte Ilden der ind med sig, da P.P. gick i Seng. Men førend hand gick i Seng, stoed hans Fader op, baade hand og Broder gick udi Byen. 8. Hvorudi dend uret bestaar, som hand foregiver at Johanne Katstrup skulle have tilføyet Peder Pedersen, Fader og Broder, P.P. svarede, at hans Fader hafde faaed en Kiortel af ham, og dend var sat hos J.K. for Penge de var hende skyldig for Brændevin, og dend kunde de icke faa igien, da de vilde løse dend, men sagde, hun hafde solt dend, og saa kunde det vel være, at hun kunde have skrevet mere paa, naar det saadan har staaed til borriges (Borgs), end der rettelig var skyldig, men for sin Part kunde P.P. ikke sige, at hun har skrevet hannem paa med ret var, eller taget mere Penge af ham, end ret var, men det var for Kiolens Skyld, de var vrede paa hende tilhaabe, og paa videre Spørmaal til P.P., svarede hand, at de ingen Brændevin har faaed af hende at kiøbe siden sidste Paaske. 9. O. P.P. icke vilde have fuldført sit unde Forsæt med at sætte Ild paa J.K.s Huus, saafremt hans Broder icke hafde kommet, taget fat paa ham og afværget det. P.P. svarede, hand var i Gang og gick med Ilden i bemt. Træskoe i Forsæt at ville sætte Ild paa J.K.s Huus, og det Forsæt var icke forandret, før end hans Broder kom og toeg fat paa ham, som forhen er forklaret, saa at Vor Herre ved ham hindrede, at det icke kom dertil. Som P.P.s Forsvarer Chr. J. Bache hafde anført, hvis hidindtil i Dag var passeret, fandt fornøden følgende Spørmaal til P.P. at fremsætte. 1. Om hand Dagen d. 7 hujus icke var beskiæncket, ja endog hen paa Aftenen, førend hand toeg Ilden og gick ud med, som før vare alt overvældet af Drik. P.P. svarede, jo hand var samme Dag og Aften noget beskiæncket. 2. Om hand da hafde taget saa meget til sig, at hans Sanser og Fornuft der over var bleven saa forvandt, at hand vidste icke, hvad hand gjorde. P.P. svarede, hand hafde taget for meget til sig, men kunde staae og gaae, hvor han vilde. 3. Om hand forbem. Aften eller Nat hafde hentet Brændevin et Sted i Ormslef baade til sig, Fader og Broder, tillige med ham deraf blevet beskincket. P.P. svarede, hans Broder hentede Brændevinet i Byen 2.de Gange. hver Gang en half Pot, som de alle tre deraf, baade Daq og Aften, og blev de alle tre deraf noget beskiænckede. 4. om icke hans Fader og Broder desaaarsage same Aften saa tiilig var gaaet til Sengs. P.P. svarede, at de gick icke tiiligere til Sengs dend Aften, end de pleiede. Og da ingen flere Spørmaal til P.P. blev fremsat og Lovens Eeds Forklaring lydelig for samtlige de indstefnte Vidner var oplæst, som alle var tilstede, undtagen P.P.s Moder, og de der hos alvorlig vare formandede til Sandheds Udsiigende, fremstoed P.P.s Broder Niels Pedersen, som gjorde sin Eed med opragt Fingre efter Loven sin Sandhed i denne Sag at ville vidne, og derpaa forklarede, at sidstleden Fredag 8.te Dage om Natten, da Vidnet og hans Fader og Moder var gaaed i Seng, blev Vidnets Broder P.P. oppe, endskiønt baade Vidnets Fader og hand selv bad ham gaa i Seng, og noget efter blev Vidnet vaer, at P.P. af Ildstedet, som var inde i Stuen, toeg noget Ild i en gammel Træskoe og dermed gick ud af Døren, da bad Vidnets Fader ham, at hand skulde reise sig og gaae ud efter ham, hvilket Vidnet og strax gjorde og gick ud i bare Skiorte, saa nær som en Trøye, hand kastede paa sig, og da hand kom ud, var det mørkt, men som hand var lige for deres Udgangsdør, ude paa Aggrende, blev Vidnet ham strax vaer, og som hand frøgtede, at hans Broder vilde gjøre ont med det Ild, løb hand hastig efter ham, førend hand fick fat paa ham, og da hand træffede ham, var hand endnu igang og icke hafde sat sig, og hans Broder P.P. gick dend nærmeste Gang, som kunde gaaes

fra Vidnets Forældres Huus og til Johanne Kattrups , thi hand gick tvært over det Faldaare, som er imellem begge Huusene, dog var hand icke kommen længere hen end til Tørebakken, førend Vidnet fick fat paa ham. Da Vidnet toeg ham idetene Ørme og sagde, hand skulle gaae hjem, som hand da og gjorde med Ilden i Træskoen og lagde dend paa Ildstedet, og derpaa stoed hans Fader og gick ud, men i hvad Ærinde eller Hensigt vidste Vidnet icke, men saa kom nogle af Byens Mænd derind, og imidlertid hans Fader var udgaaed, gick P.P. i Sæng. Procurator Bruun tilspurdte Vidnet. 1. Om hand veed, at hans Broder P.P. hafde nogen Ancke eller Vrede til nogen i Ormslef eller Forsæt til at gjøre andre ont med dend Ild, hand gick med ved Johanne Kattrups . Vidnet svarede nej, hand vidste icke, hvem hand vilde gjøre Ulycke, icke heller vidste hand, om hand omsvared paa andre end J.K.s, men hende vidste hand, at hand var vred paa. 2. Om Vidnet, da hand fick fat paa hands Broder spurte ham slet intet , hvor hen hand vilde med det Ild, eller hvad hand dermed hafde i Sinde. Vidnet svarede, det kunde vel være, hand hafde spurdt ham derom, men hand kunde icke mindes, hvad hand svarede ham. 3. Om deres Fader, da de kom tilbage igien tål Huuset med Ilden, spurte noget derom, svarede at deres Fader talte icke noget til dem derom, eller spurte noget derom, men hand reistr sig og gick ud. Procurator Bruun i Anledning af dend Bekiendelse, som Vidnets Broder gjort haver, saavel over sig selv, som over Vidnet og deres Fader, toeg i Betænkning denne Sinde videre at tilspørge uden dette allene, om hand beskylder J.K. for at have gjort sig nogen Uret, og da hvor udi det slulle bestaae. Vidnet svarede, at hand for sin Persohn icke kunde sige, at Johanne Kattrups hafde gjort ham nogen Uret, men hand hafde vel fortrydet det, paa at hand somme tider hafde drucket sine Penge op hos hende. Bache tilspurdte ligeledes Vidnet Niels Pedersen om det icke var ham bekiendt, at hans Broder af bem. dend 7. hujus tog det omvundne Ild i Drucksenskab og Ugesundighed og bar det ud paa Marken. Vidnet svarede hans Broder var dend Tiid noget beskiæncket men kunde dog gaae og staae, hvor hand vilde. 2. Om icke hans Fader same Aften ogsaa var beskiæncket. Vidnet svarede jo. 3. Om Vidnet icke hafde noget med, meere end hand behøvede. Vidnet svarede jo, de var alle tre noget beskiænckede, og de hafde alle tre drucken sammen inde i Huset, det de hafde faaed 4. Om Vidnets Broder P.P. vel skulle have haft det Forsæt med dend udgaaende Ild at øve noget ont. Vidnet svarede, hand frøgtede derfor, og derfor løb hand efter ham. 5. Om ham er bekiendt, at enten hand selv, hans Fader eller Broder det sidste halve Aar har faaet noget Brændeviin hos J.K.s eller hos hende i andre Maader haft noget Pant satt, som kunde give Anledning til nogen Dispute imellem dem. Vidnet svarede, siden Paaske sidst hafver de hverken faaed Brændeviin hos hende , icke heller i andre Maader gjort sig nogen Giæld hos hende, men Kiortelen af hands Faders var forhen pantsatt der hos hende for Brændeviin, Flæsk og Brød, og dend vilde Vidnet en Gang hafde løst men fick dend icke, og blev saa Vidnet med begge Parters Samtycke dimitteret. Dernæst forestod Peder Andersen, som gjorde sin Eed med opragte Finere efter Loven sin Sandhed i dend Sag at vilde vidne, og vandt da, at i Fredags 8. Dage om Aftenen, da det var bleven mørkt gick Vidnet i Sæng ogsaa hans Søn Niels, men hands anden Søn Peder blev gaaendes oppe, endskiønt Vidnet sagde til ham, at hand skulle gaae i sin Sæng. Noget efter de hafde laqt dem, blev vidnet vaer, at hans Søn P.P. toeg noget Ild af Arnestedet i en Træskoe og dermed gick ud, og som Vidnet frøgtede, hand dermed vilde gjøre ont, sagde hand til sin anden Søn Niels, som derpaa reiste sig og gick ud i sin bare Skjorte og nær som en Trøye, hand kastede over sig, og efter en kort Tids forløb kom tilbage med ham igien og hafde Ilden med sig i bem. Træskoe og lagde dend paa Ildstedet igien. Da da de vare komne ind, stod Vidnet af sin Sæng, iførte sig sine Klæder og gick til Niels Sørensen i Sparegaarden. og bad ham, at hand vilde komme ned til deres, thi Peder hans Søn hafde haft Ild i en Træskoe og hafde været ude dermed, og Vidnet vidste icke, hvad hand kunde faa i Sinde at gjøre, men da Vidnet kom tilbage igien, var Peder allerede kommen i Sæng. Derpaa begiærede Procurator Bruun det 1. og 3. til næst forige Vidne gjorde Spørsmal for Vidnet oplæst

og hans Svar derpaa taget, og svarede da Vidnet paa 1. Spørsmaal, at hand vidste icke hans Søn Peder Pedersen hafde nogen Anke eller over de paa nogen anden i Ormslef end J.K. eller hand kunde tænckt at gjøre andre ont med Ilden, end hende, og derfor var det, at Vidnet gick til Sparegaarden og talede til Niels Sørensen og sagde ham, hvad der var passeret, siden hand bor deroppe ved Johanne Katstrup. Men tvende andre imellem dem, dog har Vidnet ingen Tiid hørt, at bemt. hans Søn Peder Pedersen har trued med at ville sætte Ild paa hende, det hand kand erindre, men har vel hørt, hand har sagt, at hun skulde loppes af engang, eller hand vilde give hende nogle Skrup en gang, om hand kunde komme i Laug med hende. Videre mere forklarede Vidnet og tilstoed at baade hand og hans Sønner Niels og Peder har haft Samtale imellem hverandre forhen om bemt. J.K., at hun har gjort dem Uret, og Vidnet selv har ønsket, at Vorherre vilde straffe og betale hende. Til 2. Spørsmaal svarede Vidnet nej, hand spurte dem icke om da de var kommen tilbage igien med dend Ild, hvor Peder hafde været dermed. Bache spurte Vidnet, om hand var bekiendt hans Søn P.P. afvigte 7. hujus og paafølgende Nat eller Aften hafde drucktet sig fuld, at hand saa got som intet vidste af sig selv. Vidnet svarede jo, hand var beskiancket, saavel som de alle tre. 2. om Vidnet er vitterligt hvad J.K. har soldt eller handlet med dem siden sidste Paaske. Vidnet svarede, hand veed icke de har faaet noget siden Paaske af hende, icke heller kand hand sige, at hun nogen Tid har taget for meget af dem, eller skrevet dem mere paa, end de var skyldig, men Misforstaaelsen imellem dem var kommet af en Kiortel. som de hafde pantsat hos hende for Brændeviin og eedelig vahr, og da ingen af Parterne forlangte flere Spørsmaal til Vidnet, blev hand fra Retten dimmiteret. Dernæst fremstoed Niels Sørensen, Michel Loft, Knud Jensen, Søren Jensen, Søren Juul, Søren Nielsen, Niels Pedersen, Niels Sørensen, Jens Michelsen og Christen Michelsen, samt Rasmus Hansen og Søren Mogensen. alle af Ormslef, som vandt ved Eed med opragte Fingre efter Loven, deres Sandhes at ville Vidne, og vandt da Niels Sørensen, at sidst afvigte Fredag 8. te Dage om Natten kom Peder Andersen Skræder af Ormslef, efter at Vidnet og hans Huuses Folk var gaaed i Sæng til Vidnets Vinver og raabte Vidnet op, hvorpaa Vidnet reiste sig og gick til Døren til ham, og da sagde hand til vidnet, min Søn Peder var løben ud paa Toften med Ild i en Træskoe, og nu faar I endelig komme ned til mig, thi Peder er, som han er gall, og vi kand icke styre ham, saa faar I at vare de andre Bymænd ad, og end har ieg sagt eder dette, dersom der kommer nu noget ont paa, saa skal I vide at svare dertil, hvorpaa Vidnet gick til Søren Nielsen, Christen Michelsen og Jens Michelsen, og vandt saa trende sidste benæfnte Vidner tillige med Vidnet Niels Sørensen, at de alle fire gick ind til Peder Skræders, og da de kom derind, laae Peder Pedersen i sin Seng, og da Vidnerne foreholdt ham, hvi hand saaledes hafde løbet med det Ild i dend Træskoe, og hvad hand hafde i Sinde dermed, stoed hand op af hans Seng og træckede i nogen af hans Klæder, orød og sagde, at hans Fader og Broder gjorde ham Uret, og løj ham paa, saa hand nægtede og icke ville tilstaae, at hand hafde været ude med noget Ild i Træskoen, men baade Faderen og Sønnen Niels paastoed, det var sandt, derovre forsamlede sig samtlige Byemændene om morgen og vandt saa som ? Vidnerne, som foran indført er, at de gick til deres Husbonde Hr. Etats Raad Carisius paa Constantinsborg og gav ieg tilkiende af Frygt at Byen noget ont skulle vederfahres, og da ingen forlangede videre Spørsmaal til disse Vidner, blev de fra Retten dimmittered. Saa begierede Bruun Tingsvidne beskreven paa hvis passeret er, som og blev udsted..

Jens Mørck i Holme, kongelig Mayestæts Herrits Foged udi Galthen Houlberg og Vester Liisberg Herreder samt Birkedommer ved Friherskabet Marselisborg Birketing gjøres vitterlig, at for mig lader andrage, høvedle og velbaarne Hr. Etats Raad Carisius til Constantinsborg, hvorledes at Sparqement udkommer, at en Landsoldat Peder Pedersen af Ormslef afvigte Fredag d. 7. hujus om Natten af sine Forældres Ildsted skal have borttaget noget Ild og baaret det i en Træskoe af Huset ud paa Marken

og op til eller imod Niels Sørensens tilfæstede Gaard i bemelte Ormslef, samt hvorledes hand ved hans Broder Niels Pedersen, efter Faderens Tilslyndelse med Ilden blev dreven tilbage, med flere Omstændigheder, som til samme Tiid skal være passeret. Thi stefnes I, Landsoldat Peder Pedersen for mig at møde i Retten paa Frihereskabet Marselisborg Birketing Thirsdagen d. 18. September næstkommende med flere fornødne Ting og Fæstedage efter Loven om nødig eraqtes Citantens Saggivelse at modtage, samt paa de til eder agtende Spørsmaal angaaende dend spargerende Ild at giøre Forklaring, hvortil dend skulle have været brugt eller anvendt. Lige som I derom og desangaaende Vidner og Beviser til same Tiid eller følgende Tingdage haver at anhøre. Herom at vidne under Lovens Faldsmaal indkaldes: Peder Skræder og Hustru, samt Søn Niels Pedersen af Ormslef, Michel Loft, Knud Jensen. Søren Jensen, Søren Juul, Bierre Niels, Søren Nielsen, Niels Pedersen, Niels Sørensen, Jens Michelsen og Christen Michelsen, samt Rasmus Hansen og Søren Mogensen, alle af Ormslef, eders Sandheds Vidne i denne Sag at udsige og forklare, hvorefter Hr. Citanten et lovligt Tingsvidne agter at erhverve. Til Bekræftelse under min Forseigling.

Holme d. 10. September 1753.

Thirsdagen d. 9. October 1753 holttes Marselisborg Birketing af Birkedommeren, Skriveren og 8. te Tinghørere, nemlig Peder Gregersen, Peder Nielsen, Peder Haugaard, Hans Jensen, og David Madsen, alle af Viby Søren Jørgensen, Niels Nielsen og Søren Pedersen af Veilbye.

Indfandt sig paa Procurator Mathias Bruun af Viborg som Actor mod Land Soldaten Peder Pedersen af Ormslef, der persohnlig for Retten var tilstede, ledig og løs, og ligesaa var paa hans Vegne til Forsvarer Chr. J. Bache Ridefood paa Constantinsborg, da Bruun producerede denne Rettens udstede Stefning af 24. September, som hand med sin lovlig Forkyndelses Paaskrift beqiærede læst og Acten tilført, som og skeede, der lyder saaledes: Delinquenten Peder Pedersen tilstoed at være lovlig stefnet, dernæst irettelagde Bruun denne Rettens udstede Tingsvidne af 18. September sidst. som hand beqiærede læst, og den ventelige Doms Act indhæftet, som og skeede, og som med samme Tingsvidne er bevist, baade med ensstemmende Vidner og Peder Pedersens egen Tilstaaelse, at hand om Natten dend 7. September sidst, haver taget Ild udi en Træskoe og dermed er hengaaed ud paa Marken imod Johanne Kattrups Huus, hvor hans Broder kom efter ham og braqte ham tilbage, og hand ligeledes selv haver tilstaaed, at hand hafde i Sinde med samme Ild at ville have sat Ild paa J.K.s Huus, saafremt Gud icke ved hans Broder hafde hindret det, Hvilken Peder Pedersens' Bekiendelse findes udi Tingsvidnet fra Pag. 4 til 10 inclusive, og Vidners Udsagn findes paa Pag. 12 til Enden udi ditto Tingsvidne. Saa sættes i Rette og paastaaes, at bem. P.P. for saadan sit onde Forhold samt fattede Had og Hævngierrighed, da hand som bekiendt og bevist er tillige har været fuld og beskiæncket, da hand med Ilden saaledes er omgaaets, bliver hand dømt enten til næste ? Fæstning eller og Viborg Tuqthuus sin Livstiid eller paa visse Aar at være udi arbeide og bevaring, og siden denne Sag saaledes om befrygtelig Mordbrand, hvortil Delinquenten og har bekiendt sig at have haft Forsæt, af Fornødenhed er reist og forfuldt, og Delinquenten siden hans Paagribeelse d. 8. Sept. om nogen har været under Arrest og Tilsyn af 2. de Vagt Persohner nat og dag paa Constantinsborg, hvor ham og hans Forflækning er forskattet, og hand selv aldeles intet eier, uden hvad hand staar og gaar udi, saa formodes og paastaaes, at Omkostningerne paa hans Arrest Varetægt og Forflægning saavel som fremsendelse, hvorhen hand skal paa ? vorder lignet og lagt efter rigtig Reigning, og Deres Exelences Høi og Velbaarenhed Hr. Cammer Herriks Stifts og Amtmand Levetzau hans Revision og Approbation, saaledes var Bruun Dom forventende, Christian Bache, som paa dend indstefnte P.P.s Vegne her var tilstede

og Monsieur Bruuns haarde Paastand hafde anhørt, var beføyet contra forestilling Peder Pedersen angaaende og til Forsvar vil fremkomme. Procurator Bruun protesterede imod saadan Opsættelse, efter som Sagen ved egen Bekiendelse og Vidners Bestyrkelse er reen og klar, og det icke kand være forsvarligt saadan Opsættelse som Aarsage videre Omkostning saa u-beføyet at forlange, men Bruun begjærede, at Dommen til ydermeere Oplysning hos Delinquenten ville for ? 1. om hand dend 8. Sept. sidst blev paaagreben og siden dend Tiid har været under Arrest og Bevaring af 2. Persohner paa Constantinsborg, saavel som her til Tinget er vorden befordret før og nu med Vogn og 2. de Vagt Persohner. 2. Om Hr. Etats Raad Charisius i same Tiid har ladet ham forskaffe fornøden Forflægning og Ophold, og 3. om hand selv eyer noget, hvor med hand dette eller Sagens Bekostning kand erstatte, hvilket og skeede, og svarede da Peder Pedersen paa 1. Spørsmål ja, at hand dend 8. Sept. sidst udi hans Faders Huus i Ormslef om Morgenen tidlig blev paaagreben, og siden har været i Arrest paa Constantinsborg, have hand ved Nat og Dag ved tvende Persohner er vorden bevoftet, ligesom og til og fra Tinget forrige Gang og nu i Dag herhid med Hæste og Vogn er beforderet, og ved tvende ridende Vagts Persohner opagtet. Paa 2. svarede ja, paa 3. svarede nej, hand ejer slet intet uden, hvad hand staar og gaar i. Endskiønt Bache helst hafde ønsket Mons. Bruuns Protest hafde udeblevet, saa dog for at vise Føyelighed, og at ingen Aarsag til unødig Omkostning hermed skulle menes at være given, gjorde Bache følgende Erindring. 1. at Dommeren behagelig ville observere at Peder Pedersen under sin Examen sidst 18. Sept. ei allene udi sit Udsigende meget ustadig mens ved ogsaa tildeels meget ukiendelig enfoldig, da hand mange Gange haver vedataaet det, som hand paa andre Steder har benægtet. 2. at baade P.P. selv, saavel som og hans Fader og Broder enstemmig tilstaar, at de dend 7. Sept. saavel om Dagen som sildig ud paa Aftenen var saa beskidne ? at de icke hafde deres fulde Sandser, følgerig icke noget Overlæg kand have besluttet at tilføye Johanne Kattrups nogen Skade, og 3. At under Tingsvidnet bevist det J.K. i lang Tiid intet med P.P.s Fader og Broder haver haft at bestille, ja, saa aldeles at P.P.s Fader og Broder forklaret haver det dem icke var vitterlig at J.K. noget Tiid hafde paaskrevet dem meere til Betaling, end de hos hende hafde bekommet fuld Værd for, eller saaledes givet Anledning til Hævgerrighed noget ont imod hende at forøve. Saa i Henseende til dette, saavel som senere under Sagen forekommende Omstændigheder, formodede Bache, at dend velvise Dommer formildede P.P.s Straf for sin Ubehændighed i Druckenskab, at hand bliver tilfunden i Ormslef Kircke at staae aabenbar Skrifte og efter Løfte om god Forbedring, som P.P. var villig strax at gjøre, samt aldelis forsickring, aldrig mere at udøve noget ont, saaledes iqien at blive paa fri Foed stedet. Hvormed hand indloed Sagen under Dom. Procurator Bruun paa disse trende Poster svarede: nemblig paa 1. at P.P. udi sin Bekiendelse her for Retten har icke vist nogen Ustadighed i nogen Post, uden allene hand først foregav, at hand satte sig med Ilden, da hand var udkommen og tændte sin Pipe til hans Broder kom til ham, hvilken Uvigtighed hand siden rettede til saadan Sandhed, som Vidnet hans Broder Niels Pedersen udi Tingsvidnet pag. 3. ligeledes under Fed har bekræftet og afvundet, nemblig, at P.P. var i Gang, da hand træffede ham, og ei hafde sat sig, men gick dend nærmeste Gang, som kunde gaaes fra P.P.s Forældres Huus til J.K.s tvært over aagrene, har hand været enfoldig i sin Bekiendelse, som Hr. Bache melder, er det jo vel og den enfoldigste Sandhed dend bæste. Til 2. svares at P.P. har været beskiancket og udøvet det i Druckenskab, som skeed er, kand icke formilde hans forseelse, og om end hand tillige med Broder og Fader har drucket sammen, saa kunde de tre, som vante til Drick ei alle blive fulde af det de er ? bekom, men det ukiendelige hand har tildelt sig Broderparten, hvilket og er bevislig da, at de andre har været saa sandseende og forsiotige, Saa allene at hindre hans forehafde onde, sente

ham og bringe ham igien, men og at forebygge det videre, og til dend ende har advaret Byemændene derom. Men at intet ont kunde overliggis eller besluttis i Druckenskab er saa meget des meere en urigtig Sats, som det desværre er alt for aabenbar bekiendt, at de fleste Ulycker begaaes i Druckenskab. Til 3. svares, at det er bevist nok, baade at P.P. hafde Had og Vrede til J.K., men det er saa meget desværre, at same saa længe har vred været, saa og dend tagende Aarsag dertil, men same er saa meget meere til Grund, at hun efter deres og Hr. Bachs Declaration dem icke egentlig i noget har fornærmet. Vil P.P. love Bedring, er det got, og saa meget bedre men det i Tiden fuldføres, men hans Vanartighed bør dog straffes og hand bevares saaledes vedkommende kand vide og sikre, i det mindste saa længe indtil Tugtelse og Straf ved Arrest og Arbeide som melt har spæget ham fra Yppighed og Lætsindighed, og hand ved sin Straffes Udtaaelse har givet Public Satisfaction, hvilket icke ved Skriftemaal afgjøres, som er forbudet at være nogen arbitrair Straf. Thi repeterede Bruun sit forrige og ventede Dom. Retten eragtede i Kraft de første Vidner, som Hr. Mathias Bruun derover gjorde Irettesættelse, med dennes Mænd at udnæfne, der tillige med Dommen udi Sagen bør kiende og dømme efter Loven. Til sammes Udmeldelse blev Sagen opsat 8. Dage.

Jens Mørch udi Holme konql. Mayestæts Birkedommer ved Marselisborg Birketing, og Herredsfoget udi Galthen Houlberg og Vester Lisberg Herreder, gjør vitterligt, at høiædle og velbaarne Hr. Etatsraad Carisius til Constantinsborg og Østergaard for mig andraget haver, hvorledes hand finder sig beføyet, at lade hans Dom over Land Soldatten Peder Pedersen af Ormslef, fordi hand d. 7. Sept. sidst om Natten er udgangen med Ild udi en Træskoe, med Forsæt dermed at ville have gjort ont og sadt Ild paa J.K.s udi bemelte Ormslef hendes Huus, efter hans Bekiendelse og det derom paa Marselisborg Birketing d. 18. Sept. sidst førte Tingvidnes Formelding og Indhold. Thi stefnes I Peder Pedersen udi eders Arrest og bevaring paa bem. Constantinsborg, hvor I siden dend 8. Sept. sidste haver været for mig i rette at møede paa Marselisborg Birketing d. 9. Oct. førstkomende, Saggivelse og Bevis at anhøre og Dom lide for bem. eders onde Adfær og hafte Forsæt. Parterne modtager hvad som tiener til Sagens Oplysning, da enhver Ret skal vederfares.

Til Vitterlighed under min Forseigling. Holme d. 24. Sept. 1753.

Udi Sagen contra Delinquenten P.P. Landsoldat af Ormslef, blev af Retten udmeldt med Dømsmænd, der med Dommeren over hannem haver at kiende og dømme, neml. Juul Eskildsen, Poul Møller, Morten Bech og Søren Amdie af Vibye. Peder Frederichsen. Jens Christensen, Jacob Loft og Niels Christensen af Holme, hvilke endevægtige med Dommeren haver Sagen at giennemgaae og overveie, samt kiende og Dom, som de agter at ansvare og bekiendt være, da Sagen til Doms af Sigt blev opsatt til i Dag 8. te Dage, nemblig til d. 23. de Oct. førstkomende.

Thiirsdag d. 23. October 1753 holtes Marselisborg Birketing af Birkedommeren og de udmeldte 8. te Meddomsmænd. Skriver og 8. te Tinghørere, nafnl. Peder Pedersen Haugaard. Jens Jensen, Peder Gregersen, Hans Jensen og David Madsen, alle af Vibye. Søren Pedersen, Søren Jørgensen. Rasmus Thomsen af Veilbye.

Ridefogden fra Constantinsborg hr. Chr. J. Bache maatte og i Hovværelse af Landsoldaten Peder Pedersen af Ormslef begierede Dom udi dend mod ham anlaagde Sag, formodede at Retten paa dend paa P.P.s. Vegne sidst gjorde Forestilling kastede Reflection og saaledes

recommanderede Sagen mod Lidelse Udfald. Efter hvilcken Beqiering blev Dom afsagt som følger.

Udi Sagen contra P.P. Landsoldat af Ormslef udi hans Paahør, af Retten og 8.te Meddomsmænd Dom afsagt som følger:

Da Arrestanten Peder Pedersen her for Retten frie, ledig og løs uden ald Tvang den 18.de Sept. sidst haver vedstaaed, sagt og forklaret hans hafte onde Forsæt, nemblig at ville have sadt Ild paa Johanne Kattrups Huus i Ormslef næst forhen 7.de Sept. om Aftenen sildig, som Tingsvidnet fra Pag.4 til 10 incl. udviste, saavel som Pag. 12 og 13, samt Pag. 18 og videre, som alt af Arrestantens egen Fader og Broder er bevidnet, stadfæstet og forklaret, hvilke Arrestantens onde Intention, hans beskickedede Forsvarer Hr. Chr. J. Bache haver søgt at undskylde med forn. givende at skulle være skeed i Druckenskab, men da Druckenskab ei kand forsvare nogen ond Gierning, saa kand paa dend exception ei regarderis. Men Kiendes for Ret, at Arrestanten Peder Pedersen formedelst hans onde Forsæt til uchristelig Gierning at forøve. Bør udi Viborg Tugthus til Arbeide og Forvaring udi 8.te Aar at indsættes, og som eftermelte Peder Pedersen aldelis intet er eiende til denne Sags Bekostnings Erstattelse, nembl. for Varetægt, Forflægning samt fremsendelse til Viborg med videre. Saa haver Citanten Fuldmægtig Procurator hr. Mathias Bruun gjort Paastand samme af Amtet at udredes, hvilket Retten lader beroe paa Stiftets høie Øvrigheds behaelige Resolution og Gotfindende.

Dato vitterlig under vores Forseiqning. Actum Anno die et loco
ut supra.